

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Indfødsretsudvalget har den 10. oktober 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 12 (Alm. del) efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 12:

Vil ministeren tage initiativ til at spørge regeringerne i Finland, Island, Norge og Sverige om deres holdning til en justering af den nordiske aftale om indfødsret, som sikrer, at kriminelle og personer, der af nordiske efterretningstjenester vurderes at være en fare for statens sikkerhed, fremover kan udelukkes fra erklæringsadgangen? Der henvises til indlægget "Regeringen vil skærpe reglerne om indfødsret for nordiske statsborgere" bragt på uim.dk den 4. oktober 2024.

Svar:

1. Den nordiske aftale om statsborgerskab, som spørgsmålet henviser til, forpligter Danmark til at gennemføre bestemmelser, hvorefter en statsborger i et andet aftaleland (Finland, Island, Norge og Sverige) kan erhverve dansk statsborgerskab ved at afgive skriftlig erklæring, hvis en række betingelser er opfyldt.

Det fremgår således af indfødsretslovens § 3, at nordiske statsborgere, der har erhvervet nordisk statsborgerskab på anden måde end ved naturalisation, kan erhverve dansk statsborgerskab ved erklæring, forudsat at visse objektive krav er opfyldt, herunder krav til vandel og bopæl.

2. Efter grundlovens § 44 kan ingen udlænding få dansk statsborgerskab uden ved lov (naturalisation). Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud, og det kan således ikke overlades til administrative myndigheder eller domstolene at træffe afgørelse om tildeling af dansk statsborgerskab til udenlandske statsborgere og statsløse personer.

Grundlovens § 44, stk. 1, er dog ikke til hinder for, at der ved lov fastsættes bestemmelser om, at dansk statsborgerskab automatisk opnås, når visse faste kendsgerninger er til stede. Således er der f.eks. i den gældende indfødsretslov fastsat regler om, i hvilke tilfælde dansk statsborgerskab erhverves ved fødslen, jf. § 1, ved forældrenes efterfølgende indgåelse af ægteskab, jf. § 2, og ved adoption, jf. § 2 A.

18. november 2024

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2024 - 15925
Akt-id 2853475

Grundlovens § 44, stk. 1, er imidlertid heller ikke til hinder for fastsættelse af bestemmelser om, at udlændinge kan erhverve dansk statsborgerskab ved at erklære, at nogle bestemte i loven fastsatte objektive betingelser er opfyldt. Sådanne bestemmelser om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved afgivelse af erklæring fremgår af henholdsvis indfødsretslovens §§ 3 og 4.

Indfødsretslovens § 3 blev nyaffattet ved lov nr. 311 af 5. maj 2004. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår bl.a. følgende om grundlovens § 44, jf. Folketingstidende 2003-2004, tillæg A, L 138 som fremsat, side 4898:

”Det er i overensstemmelse med grundlovens § 44, at der er mulighed for at opnå dansk indfødsret ved erklæring, blot bestemmelser herom ikke overlader noget skøn til den myndighed, som skal administrere bestemmelserne. Myndighederne træffer ikke afgørelser om tildeling af dansk indfødsret, men har alene til opgave at konstatere, om den pågældende opfylder de (eksakte) betingelser, som er fastsat i loven. Derimod ville det stride mod grundloven, hvis den myndighed, som erklæringen skal afgives over for, skulle foretage en skønsmæssigt præget vurdering med hensyn til, om en person kan meddeles dansk indfødsret. Det kunne f.eks. være en vurdering af personens danskkundskaber.”

Delegationsforbuddet i grundlovens § 44 indebærer således, at der ikke kan indføres betingelser for at opnå indfødsret ved erklæring, som overlader et skøn til myndighederne, som f.eks. en vurdering af om den erklærende kan være til fare for landets sikkerhed. Jeg vil på den baggrund ikke tage initiativ til en sådan drøftelse med regeringerne i de øvrige aftalelande bag den nordiske aftale om statsborgerskab, som spørgeren foreslår.

Det bemærkes for en god ordens skyld, at ansøgninger om dansk statsborgerskab ved lov (naturalisation), hvor Politiets Efterretningstjeneste hører over, hvorvidt ansøgere, der er optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, kan være til fare for landets sikkerhed, adskiller sig fra erklæringssagerne derved, at Politiets Efterretningstjenestes vurdering forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg, som herefter tager stilling til, om den pågældende skal tildeles statsborgerskab ved lov.

3. Som jeg tidligere har oplyst til Folketinget, mener jeg, at vi bør stille så strenge betingelser som muligt over for nordiske statsborgere, der ønsker at anvende den lempede erklæringsadgang i indfødsretslovens § 3.

Regeringen agter derfor at fremsætte et lovforslag om skærpelse af erklæringsadgangen for nordiske statsborgere, således at erklæring fremover ikke kan afgives i en periode på 7 år efter endt afsoning i modsætning til en periode på 7 år efter idømmelsen af frihedsstraf, som det er tilfældet i dag.

Med denne skærpelse af vandelskravet sikres det, at den danske implementering af vandelskravet er så strengt, som muligt inden for rammerne af den nordiske aftale om statsborgerskab.

Kaare Dybvad Bek

/

Christine V. Johansen